

Socialministeriet
Socialminister Benedikte Kiær
Holmens Kanal 22
1060 København K

29. marts 2011
BH/mk/kd

Kære Benedikte Kiær

Jeg skriver til dig på baggrund af de mange sager om besøgsforbud og restriktioner i danske plejehjem. Mennesker, der bor på plejehjem i dag befinder sig ofte i en vanskelig situation. Mange er svækkede både fysisk og mentalt. Nogle med en udadreagerende (aggressiv) eller afvisende adfærd som følge af deres demenssygdom.

Her kan personalet have svært ved at klare håndteringen af fx medicin, mad og hygiejne, imens det ofte er muligt for de pårørende, som har et fortrolighedsforhold til den ældre. Målet for begge parter bør imidlertid være det samme: den svækkede ældres trivsel.

Det kræver ofte et tæt samarbejde mellem de pårørende og personalet. Men personalet er primært uddannet til at yde pleje og omsorg og ikke til at samarbejde med pårørende, som i nogle tilfælde kan forekomme urimelige og krævende over for personalet. Derfor kan små konflikter vokse sig store og pårørendes kritik tages ilde op.

Det er Ældre Sagens opfattelse, at ældre mennesker i plejehjem, havner som ofre i en ulykkelig situation, når kommunerne udsteder forbud og begrænsninger i de pårørendes besøg. Og det gør de i flere og flere tilfælde. Tit har der kørt en konflikt mellem personale og pårørende i et stykke tid med kold luft, beskyldninger og fjendebilleder. Vi er opmærksomme på, konflikten kan være begyndt med en uhensigtsmæssig adfærd fra de pårørendes side.

I stedet for konstruktivt at løse konflikten, vælger nogle kommunen at gå drastisk til værks: de forbyder simpelthen de pårørende at komme på besøg eller meddeler dem, at det kun kan lade sig gøre på bestemte tidspunkter.

For 20 år siden gik man bort fra at have plejehjem som institutioner. Her kunne kommunerne - med henvisning til institutionsforholdet - udstede besøgsforbud.

Men moderne ældre- og plejeboliger er ikke længere institutioner. De er privatboliger, hvor beboerne betaler husleje og køber forskellige ydelser af kommunens plejesektor.

I disse boliger gælder menneskerettighedskonventionens § 8 om ret til privatliv og familieliv. Men konventionen har ikke samme retskraft som en dansk lovgivning.

Derfor har vi brug for et klart retsgrundlag. Det findes ikke i dag!

Når kommunerne udsteder besøgsforbud, gør de det på et tyndt retsgrundlag. Selv når de respekterer forvaltningslovens formelle retsgarantier om skriftlighed, begrundelse og partshøring.

Men disse garantier sikrer ikke, at afgørelserne træffes på baggrund af nogle klare regler og betingelser. Fx at det skal dokumenteres, at forbuddet er absolut påkrævet og at der har været forgæves konfliktmægling.

Derfor ønsker Ældre Sagen, at vi får en dansk lovgivning. For at beskytte både de ældre selv, de pårørende og personalet.

Det bedste er, at kommunerne griber ind, før situationen går i hårdknude. I nogle tilfælde må der hentes hjælp udefra. Her mener Ældre Sagen, at det er oplagt at trække på psykologer og pædagoger fra Center for konfliktløsning.

Der bør ske en opjustering af personalets kompetencer i forhold til samarbejde med pårørende, ligesom indflytningssamtaler med forventningsafstemning mellem den ældre, dennes pårørende og personalet bør være obligatoriske.

Nogle sager handler om at beskytte de gamle mennesker, andre om personalets arbejdsmiljø. Under alle omstændigheder er det triste, ulykkelige sager, hvor man handler fra kommunernes side med besøgsforbud og restriktioner, men gør det på et tyndt retsgrundlag.

Det kan vi ikke acceptere. Vi ønsker konfliktmægling og klare retsregler.

Det er mit håb, at Ældre Sagens synspunkter og forslag må indgå i overvejelserne i den arbejdsgruppe, du har nedsat om besøgsrestriktioner i plejehjem.

Venlig hilsen

Per Thestrup
Landsformand

Bjarne Hastrup
Administrerende direktør